

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлян. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4-00 зол.
Чвертьрічне 12-00 „
Піврічне 24-00 „
Річно 48-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зінка адреса і код.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Розвал православ'я у Польщі.

СТРАХІТЛИВІ НАСЛІДКИ РУСИФІКАТОРСЬКОЇ ВПЕРТОСТІ ВАРШАВСЬКОЇ МИТРОПОЛІ.
Невдача всіх заходів у вищій духовній православної влади.

Нераз уже алярмувала українська преса: православній церкві на Волині діється зле. Нераз вона відмічала ту зигзакувату лінію, по якій зле церковна політика верховного російського проводу. Нераз подавала яскраві факти з місцевій церковній практиці.

Все — неначе голос у пустелі.
А треба ще сказати, що багато разів представники українського громадянства інформували православних єрархів про аномальні відносини між українським населенням та „руськими“ м. зрусифікованими батюшками. Вказували вони, що політика збереження у церкві „руського духу“ і далі русифікаційні заходи з погубні і приведуть до катастрофи. Приводили докази, що прокиснений до національного життя український народ свідомо й масово домагається укралізації церкви в широкому розумінні цього слова. Домагалися врешті морального оздоровлення церкви.

Теж нічого не помогло. Митрополія має свою думку, свою „патріотичну“ мету зберігти, що вдається з „руського духу“ на всякий політичний випадок у майбутньому, коли знову почеться „собираніє Русі“.

Очевидно з цією метою виховується а цьому руському дусі молоде духовенство й усякими способами підтримується на місцях священиків росіяни та русофіли, хоча б найнижчої моральної вартості.

Втримування на парохіях того шкідливого, часто просто темного та аморального елементу раз-ураз доводить до помітних вибухів то в ті, то в іншій парохії.

Такий вибух стався цими днями в с. Борохові на Луччині, у таких формах, яких досі ще не було.

Бунт проти священика, стріли й ранені.

В с. Борохові священиком був волинняк о. Мач. Через те, що він не хотів укралізувати так рідше розмошкочити церкву, парохіяни так його добилися у вищій церковній владі, поки Мач не перенесли до іншої парохії.

При цьому вища влада вирішила замість „малороса“ дати Борохівцям справжнього росіянина та ще Неизвестного (може й псевдонім — хто його знає!). Цей руский батюшка Неизвестний став у короткім часі навіть дуже „ізвестним“ своїми дебютами, лайками, нехтуванням обов'язків, здиранням непосильних данин за проби й т. д. Діти амیرали нехрещені, за шлюбні видавали не менше 75 зол. Були й такі цікаві випадки. Одного вечора принесли до о. Неизвестного хрестити хвору дитину, але парох не прийшов. Зате „матушка“ запропонувала кумам поворювати за нею молитви, кажучи, що таким чином дитина буде охрещена. Куми не згодилися, а той самої ночі дитина вмерла нехрещена.

Не диво, що при таких мilih взаєминах з парохіями св. Неизвестний не розставався з револьвером. У „Ділі“ в свій час подано вже, як він сороміщкими словами лаяв у церкві робітників та погрожував револьвером, за що його судили на 2 тижні арешту; згадувалося й про те, що на суді той зразковий духовник сам назвав себе агентом слідчої поліції...

Терпів селян уривався. 4 рази зверталися до консисторії з домаганням забрати від о. Неизвестного, та безуспішно. В наслідку прохання, переданого особисто митроп. Денисом в Луцьку доручено прот. Огибовському перекласти слідство. Хоча про таке слідство ніхто не чув, одначе о. Неизвестний одержав посвідку, що всі зроблені йому закиди безпідставні, і вилетів судову справу проти 50 селян за наклеп. Прямачену розправу відложили. Напружені відносини доходили до краю.

1-го 13. листопада зібралося біля 100 парохів, які почали церкву своєю колодкою, списали листівку про усунення Неизвестного, вибрали делегатів, яким передали каюч, і доручили їм звернутися в вищій церк. владі. Того само-

го дня делегати зголосилися до єпископа Полікарпа в Луцьку, але їх прийняли лише другого дня. Сказали їм написати подання до митроп. Дениса й додати постанову, що вони й зробили. Вернувшись в село, делегати довідалися, що дяк Казаданович і церк. староста Ом. Почко, призначений всупереч волі парохіян, уночі зірвали з церкви їхню колодку. Село кипіло обуренням. Вирішили повісити другу колодку. 15. XI. пополудні зібралося юрба понад 100 душ чоловіків і жінок і пішла в напрямі дому священика, щоб запропонувати йому добровільно забратися з парохії.

Один з прихильників Неизвестного (має він їх у селі аж 3-ох), П. Метеха, наробив крику. Неизвестний вибіг з дому й тричі вистріляв у юрбу з револьвера та поцінав одною кулею Семена Озюка. Ранений кинувся навікача й прибіг до кооперативи. Куля, попавши в шок, збила кілька зубів, перейшла через рот і вийшла крізь шийку.

Селяни страшенно обурилися. Войовничий парох утік і сховався в своєму помешканні. Юрба пішла до церкви й, не зважаючи на спротив другого прихильника Неизвестного, наказного солтиса Юх. Приймака, повісила на двері церкви другу колодку. Одночасно люди післали повідомити постерунок поліції в Піддубцях і волюського фельчера. Поліціант Шмишка списав протокол, а фельчер Родюк оглянув раненого й відіслав його до повітового шпиталю в Луцьку. В той саме час, як оповідають, син солтиса назмисне вибив кілька шибок у домі священика, щоб симулювати напад.

Вістка про криваву подію миттю облетіла сусідні села. В Горохові зібралося біля 500 людей місцевих і з околиць. Юрба пішла до дому священика й домагалася від поліціанта, щоб розбрав її та арештував Неизвестного. Після деякого вагання поліціант згодився й з 3 людьми вийшов до помешкання священика. Минуло біля години. Юрба нетерпеливилася, мерала й шораз більше кипіла. Враз селянин Ст. Приймак, що стояв біля вікна, оголосив, що він чув такі слова Неизвестного: „Положу ешо Панасюка, а тогди і я сам себе пушу пулю і вийду до толпи“. Зібрані селяни ще сильніше закипіли.

Врешті поліціант виліз з дому о. Неизвестного, але... з револьвером у руках, а не арештованого, чого чекала юрба. Неизвестний скористав з нагоди і як стій почав стріляти. Дав сім стрілів, але на щастя нікого не ранив. Сам почав тікати. Поліціант пустився його зловити.

НЕ ВИСТАНЕ, ЩО ВИ ВИПОВІЛИ В ПЗУВ.
обезпечення 1/3 часті вартості своїх будинків і її обезпечили в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ви ще мусите найдалше до дня 25. грудня п. р. викупити свою будинкову полісу в „ДНІСТРІ“ на 1931 р., бо інакше Ваше обезпечення в „Дністрі“ буде неважне і в цілості перейде до ПЗУВ.

Спровокована юрба зловила Неизвестного, побила його до непритомності й розійшлася.

В год. 12. ночі прийшов до Горохова з Луцька відділ мундурової і слідчої поліції на чолі з комісарем. Почався тряс і арешти. Арештували Івана Панасюка, Матія Петрука й Миколу Дрозюка та відіслали їх на постерунок у Піддубцях. По 3 днях їх звільнили.

Другого дня по кривавій події Неизвестного теж відправили до повітового шпиталю в Луцьку, з якого по двох днях він вийшов.

Телеграфічний розпорядок митр. Дениса Неизвестного усунув від керми парохією й тимчасовим адміністратором призначив свящ. Червінського з Радомишля. В неділю, 20. XI, до Горохова приїхав з Луцька повіт. протоєр. Павлюковський з протоєр. Н. Абрамовичем і після Саушки Божої прочитав селянам телеграму митроп. Дениса. Парохіяни заявили, що не погоджуються на свящ. Червінського, якому теж селяни зачинили церкву в Радомишлі, а бажують си хочем о. Н. Абрамовича. Домагалися також усунути дяка. Прот. Павлюковський пообіцяв, що матимуть такого священика, якого самі захочуть. Та... з'явилося друге „начальство“. Благочинний прот. Денис (теж українець) з Хорупи заявив, що він має голос, а не П-ський, і що борохії матимуть такого священика, якого їм призначить консисторія. Певна річ, що Неизвестних ще є багато!

Хто сіє вітер — збирає бурю...

Читаючи відомості з церковного життя Волині, напевно не всі вірили в їх правдивість. Одначе вони були лише слабеньким відомомом того, що в дійсності діється на Волині.

Волинці кипіли. Замикати церкви, бити й виганяти священиків типу Неизвестних звійшло вже в практику. Русифікаційна політика митр. Дениса, що підтримує всякий негідний, аби „руський“ елемент та нехтує цілковито домагання населення розмошкочити церкву, в найближчому часі доведе православ'я на Волині до повної катастрофи. П.

Жиди у Совітах.

(УП) Загально панує переконання, що Радянський Союз є цілковито опанований жидами та що комунізм, це ніщо іншого, як „діло жидів“. В цьому напрямку чимало зробила й сама більшовицька преса, бо більшовицям така опінія зовсім не шкодить. Напр. в останніх часах широко розписується вся преса про жидівські колонії на Україні та передовсім про успіхи так званого катінінордського району на Україні. Куються там нові палани, вписують цифри кожного дня й т. д., хоч часами й із тих звісток українсько-більшовицької преси можна пізнати, що не все воно так таке світло, як пишеться для експорту за границю.

Меншинний журнал „Нация унд Штат“, що виходить у Відні, приносить у листопадному числі 1932 р. короткий огляд про положення жидів у Совітах. Нам українцям, варто познайомитися з цією справою.

„Жиди у Совітах“ переживають не лише велику господарську нужду, але є виставлені на жорстокі переслідування. Сотками цілими арештує їх чека і висилає у концентраційні табори. Особливо догано живиться жидом у містечках на Україні. Є такі містечка, в яких

останніми часами було внарештоване все населення. Від усіх арештованих жидів чека долярів або золота. Майже 90 проп. всіх переслідуваних є жидівські робітники або безробітні, що живуть лише з малої допомоги за границі. З Росії пересилають в останньому часі телеграми такого змісту: „Батько хворий. Пришліть хоч 10 англійських фунтів“. З цього видно, що більшовицькі власті працюють по системі і стараються тим способом андушити з населення яккуп у заграничній валюті, якої вони дуже потребують. У всіх містах, що приходять з Росії, чути нарікання на сваволлю властей. Арештують передовсім тих, що вже колинебудь дістали якунебудь допомогу з заграниці. Характеристичною для цих відносин є доля соціалістки М. Качанової, що померла у Казахстані на виставі, хоч мала лише 20 літ життя. Її арештували в 1930 році в Москві і хвору зачинили у Бутирках. По 10 днях перенесли її до келії зараз після того, як зробили сірковими газами дезинфекцію. Там вона дістала вибух крові. Її перенесли до іншої келії, і акції засудили на 3 роки чигання. Там вона й померла на сухоти.

Скрутне положення жидів пізнається по втечі колоністів з України. Причиною втечі є голод у краю. Харківська жидівсько-комуністична газета „Штерн“ приносить схвильовані вістки про це. Українсько-жидівський комітет, який мав у цьому році поселити в калініндорфському районі 1300 жидівських родин, заявив, що число поселенців зредуковано до 600 родин. Інші газети сумніваються, чи буде можливо примістити й те число колоністів. Як аргументи наводять обставину, що хоч яке страшне положення у малих містечках, то в колоніях є воно багато гіршим. Московська жидівсько-комуністична газета „Емес“ повідомляє зі Стайндорфу, що в останніх місяцях 42 проц. всіх жидівських колоністів стаініндорфського району покинуло свої колонії. 164 родини і 109 поодиноких осіб повернуло назад у свої старі маломістечкові житла. Далеше доносить ця газета, що в інших колоніях переселенці взагалі не мають хліба. Управи тамошніх абжежих трестів заявили, що в них нема змоги прогнати нових жидівських переселенців і тому вони перестерігають перед тим, щоб в ті райони висилати нових людей. У Стайніфельді викинули жидів за двері, як вони домогалися хліба, ба навіть не прийняли представника жидівського комітету. Колоністи з цілого світу, що мали поселитись в Совітах в колонії Біро-Біджан, заявили при переїзді туди на ярославському залізі у Москві, що вони далше не поїдуть, як їм не дадуть кращих вагонів для переїзду та не дадуть їсти. При цьому газета нарікає на жидівські організації у світі, що висилають у Совіти такий елемент, що є невдоволений з тамтешніх відносин.

Ширіть наш часопис!

Нова політична партія в Німеччині.

БЕРЛІН. (ПАТ). В останніх днях радів у Ганновері конкурсу національно-соціалістичних опозиційних груп, що поборюють офіційну політику Гітлера. Народи скінчилися злукою всіх груп у нову „Німецьку Соціалістичну Партію“, яка виступає з гаслом повороту до суспільного радикалізму.

Маневри більшовицької флоту.

МОСКВА. (ПАТ). Більшовицька чорноморська флотія розпочала свої зимові маневри під проводом вождя морських збройних сил СРСР Орлова.

Острів на морі у стилі Верного.

НЮ ЙОРК, 5. листопада (Вл. кор.). Зі Сан-Дієго в Каліфорнії телеграфують, що залога корабля Стів Вонджер бачила у віддалі 1.300 миль на півдні від Сан-Дієго пливучий острів, на якому ростуть зелені дерева, високі на 20 стій. Острів великий на пів акра простору, пливе в південному напрямку. Гідрографічне бюро остерегло перед тим островом кораблі на Тихому Океані.

ФЕЙДЕТОН „ДІЛА“ З 26. ЛИСТОПАДА 1932.
ПРОСПЕР МЕРІМЕ.

ВОВКУЛАКА.

IV.

Обід був дуже веселий. Генерал оповідав нам дуже цікаві подробиці про мови, якими говорять на Кавказі, і з яких одні є „арійськими“, а другі „туранськими“, дарма, що поміж тамошніми племенами є замітна подібність звичаїв і обичаїв. Я знову — мусів розказувати про свої подорожі, після того як граф Шейнот похвалив мене за спосіб, в який я сідав на коня, при чому сказав, що ніколи ще не стрічав ні міністра ні професора, який так легко переїхав би таку дорогу як та, що ми зробили; я мусів пояснити йому, що працюючи з доручення „Вісільного Товариства“ над мовою шаруасів, я провів три і пів року в республіці Уругвай, майже вешняю на коні, і живучи в паласах серед індіан. Між іншим довелось мені розповідати про те, як блукаючи одного разу три дні по цих безмежних рівнинах, без харчів і води, я мусів робити так як „гавхоси“, які їхали з мною, а саме отворити йому коневі жилу і пити його кров.

Всі пані зжались. Генерал зазначив, що калмуки в подібних випадках роблять так само. Граф сунув мене, як смакував мові цей яд.

Шкільний плебісцит.

Наладнання й переведення шкільного плебісциту за українською мовою навчання на підставі закону з 31. липня 1924. Д. З. Р. П. ч. 79. поз. 766.

I. Де переводити шкільний плебісцит?

1) Шкільні плебісцити за українською мовою навчання можна і треба переводити на просторі воевідств: львівського, тернопільського, станіславівського, волинського й поліського.

2) Не можна переводити шкільних плебісцитів в українських громадах на Холмщині та в тих областях Лемківщини, що належать до краківського воевідства.

3) Переводити шкільний плебісцит у всіх українських громадах (містах, містечках і селах), де є польські чи утравістичні школи. Натомість там, де є українська школа, шкільного плебісциту не переводити.

II. Повітові і Місцеві Плебісцитові Комітети.

1) Рухливі повіти вже потворили Повітові і Місцеві Плебісцитові Комітети та тисячами замовляють шкільні декларації за українською мовою навчання. Чимало громад вже встигло навіть перевести шкільні плебісцити. На жаль — це ще дуже багато українських громад, що досі не наладили ще в себе шкільного плебісциту та відкладають цю акцію на останній час.

2) До світської і духовної української інтелігенції та свідомих селян, міщан і робітників тих повітів і громад звертаємося отсим із закликом — негайно потворити рухливі Повітові й Місцеві Плебісцитові Комітети з представників українських батьків згідно їхніх заступників (матерей або опікунів) очевидно зі збереженням присписів про збори і так розпочати вже плебісцитову акцію.

3) Завданням так Плебісцитових Комітетів як також усіх свідомих українців є подбати, щоб український загаль використав плебісцит за українською школою до останніх можливостей. У тій законній боротьбі за українською школою не сміє забракнути ні одної української громади, де є польська чи утравістична школа, не можна поминути ні одного українського батька згідно матері чи опікуна.

III. Освідомлення батьків, шкільні наради й віча.

1) Обов'язком світської і духовної української інтелігенції та свідомого селянина, міщанина й робітника є освідомляти своїх братів, сестер і знайомих про різницю між неукраїнською чи утравістичною і українською націо-

нальною школою та заохочувати, щоб підписували декларації за українською мовою навчання.

2) Підготувати і переводити шкільні наради й віча зі збереженням присписів закону про збори з 11. березня 1932 (Д. З. Р. П. ч. 48, поз. 450). Потрібні матеріали для референтів доставити — на бажання — Правна Оборона при Гол. Управі „Р. Ш.“ у Львові, Ринок 10.

IV. Як домагатися української школи?

1) Право домагатися введення української мови навчання прислугує:

а) батькові дитини,

б) матері, оскільки батько не живе або не виконує батьківської влади,

в) правному опікунові дитини, якщо обое родичі не живуть або не виконують своєї влади.

2) По закону домагатися української мови навчання в існуючій польській чи утравістичній школі або в тій школі, яка має повстати, можна тільки шкільними деклараціями за дітей, які на 1. вересня 1933 р. будуть у шкільному віці (7—14 літ життя) без огляду на те, чи дитина ходила до школи, була звільнена від науки або самовільно залишила науку, чи взагалі ще не ходила до школи.

3) Закон з 31. липня 1924 р. постановляє, що українську мову навчання в існуючій або майбутній школі має вводити тоді:

а) коли в громаді є щонайменше 25 проц. українського населення,

б) коли батьки української народності, чи їхні заступники внесуть важні декларації щонайменше за 40 дітей у шкільному віці (від 7 до 14 літ життя, без огляду на те, чи ті діти ходять до школи чи ні) з домаганням ввести українську мову навчання.

Заввага: Хоча закон вимагає внесення шкільних декларацій з домаганням української мови навчання у школі тільки за 40 дітей української народності, однак доцільно подбати, щоб такі декларації внесли по змові всі українські батьки чи їхні заступники, бо буває, що декілька декларацій унеможливають і тоді не стало б решти до повного числа 40, а також тому, бо тоді відпадає твердження, що, мовляв, за решту дітей внесено декларації з домаганням польської мови навчання, чого нема змоги провирити.

Правна оборона при Головній Управі „Рідної Школи“.

Економісти не жалують за збанкротованими банками.

НЮ ЙОРК, 5. листопада. (Вл. кор.) „Товариство Американських Банкірів“ оголосило комунікат, у якому сказано: „Упадок неекономічних одиниць банкових через злиття з іншими, звільнення, або навіть банкрутства не лише не пошкодили банковому бізнесові, але, навпаки, ще скріпили його. Біля 10.000 банкових інституцій вивільнено за останніх 11 літ і загальне число банків зменшилося з 30.000 на 20.000. Хоч, що правда, при тім потерпіли й добрі банки, бо їх захитало загальне недовіря, то все таки упа-

док слабих банків вплине корисно на господарські відносини в Америці. Пересічний банк у 1921 р. обслуговував 3.500 осіб і мав 205.000 своїх активів та 1.250.000 вкладок. Тепер пересічний банк обслуговує 6.000 осіб і має 420.000 дол. активів та 2.500.000 вкладок. У 1921 р. було банків 30.800 і вони мали 6.360.000.000 дол. гроша, а тепер є 19.500 банків і 8.500.000.000 дол. гроша, хоч у 1930 р. було в банках біля десяти мільярдів („біліонів“) дол.

— Морально, — відповів я — був для мене осоружний; але фізично я почував себе після нього дуже добре і йому саме завдячую, що маю честь обідати сьогодні з вами. Багато європейців, то значить білих, які довго жили з індіанцями звикли до нього і навіть знаходять у ньому смак. Мій слававий приятель Дон Фруктуозо Ріверо, президент республіки, ніколи не пропускає нагоди, щоб не скористати з цього напою. Пригадую собі, що одного разу, ядучи в святочному мундурі на засідання, переходив він біля „ранчо“, де якомусь лошакові пускали кров. Віз затримався, азія з коня і попросив, щоб дали йому один ковток; після того вінголосив одні зі своїх найкращих промов.

— Це дивна потвора, цей ваш президент! — скрикнула пані Івінська.

— Вибачте, ласкава пані — сказав я їй — це людина дуже культурна і інтелігентна. Говорить чудово різними індіанськими мовами, які є дуже трудні, головню „харуа“, з огляду на безліч своїх дієслівних форм, відповідно до значіння слова, а навіть залежно від соціального відношення поміж тими, які говорять.

Я хотів саме подати кілька досить цікавих подробиць щодо механізму дієслів в мові „харуа“, але граф перервав мені, питаючи, де треба отворити коневі жилу, коли хочеться пити його кров.

— Про-бі, дорогий профсоре, — закликала панна Івінська з комічним острахом, — не кажіть йому. Він готовий вирізати всю свою стайню і поїсти вікінці нас самих, коли не буде мати більше коней!

Після цього жарту пані, сміючися, встали від стола, щоб прилагодити чай і каву, а ми тимчасом курили. За якої чверть години попросили до сальону пана генерала. Ми хотіли йти за ним усі, але нам сказали, що пані бажать собі тільки по одному панові нараз. Незабаром почувли ми зі сальону вибухи сміху і плескання долонь.

— Панна Юлька знову своє — сказав граф. Тепер попросили його; знову сміх і знову оплески. Після нього була моя черга. Коли я ввійшов до сальону, всі обличчя прийняли на себе маску поваги, що не було навіллішою ворожбою. Я був приготований на якусь пошту.

— Пана професоре, — промовив до мене генерал з якнайбільше офіційною мінною, — ці пані доказують, що ми запалот потягували собі їхнього шампана і не хотять допустити нас до свого товариства, хіба після одної проби. Річ у тому, щоб перейти зі завязаними очима із середини сальону до цієї стіни і доторкнути її пальцем. Отже бачите, що справа легка, треба тільки йти просто. Чи ви спроможні задержати просту ліній?

(Продовження буде.)

СКІНЧИМ ПРАВОПИСНЕ БЕЗЛАДДЯ.

У зв'язку з дискусією на подільних Загальних Зборах Наукового Товариства ім. Шевченка, в якій порушено теж справу українського правопису та в доповненні повідомлення, яке появилось у „Ділі“, дозволю собі подати у цій справі кілька уяв.

Правописне питання, в якому українське громадянство бентежиться від 48 р. без ладу й дуття, загострилося до краю й остання пора його розв'язати. Витворився хаос, анархія; кожний, хто пише, щоб він не був, учитель, учений, журналіст, чи рядовий громадянин, творить собі „свій“ власний правопис. І не можна з цього приводу обвинувачувати „Діла“, як це зробив дехто на Зборах НТШ. Навпаки заслуга його для очищення нашої літературної мови й устаткування правопису превеликі й безсумнівні. І взагалі нема ціли шукати винуватих, хоч з другого боку треба ствердити, що дещо завинила у цій справі Фільольогічна Секція Наук. Т-ва. Працюючи в характері правописної комісії, вона прийняла у складі своїх членів правопис Академії Наук (т. зв. харківський) виключно для видавч. Товариства. Голова Секції (не член) недвозначно заявив, що не задумує робити заходів, щоб цей правопис прийняли у школі, і що байдуже йому, чи й хто прийме цей правопис, чи ні.

Однак Наук. Т-во не може замикатися у круті академічних дослідів; його теж обов'язком розв'язувати наукові проблеми для практичного життя всього громадянства. І саме правопис — не академічне питання, а пекуча потреба щоденного життя. Серед цієї анархії, що в ділянці правопису витворилася, обов'язком Наукового Товариства і тільки його вирішити справу в порозумінні з громадянськими чинниками, які ні правописних законів, прийнятих Секцією, ні їх форми не хочуть (байдуже про причини) прийняти.

Тому підписаний звернувся до нового Виділу НТШ з дезидератом, щоб спонукав Фільольогічну Секцію скликати нового правописну Комісію, в якій склад крім діючих членів Секції, в першу чергу мовознавців, входилиб також представники преси, учительських кол і культурно-просвітніх установ, щоб вже раз, виходячи з академічного правопису (не творити нового!) шляхом деяких компромісових змін упорядкувати правописне питання і тим самим ввести одностайність у всіх видавчих болах у межах Польщі та закінчити немиле правописне безладдя.

Яр. Віленський.

Вломи у Львові і боротьба з ними.

Конференція в городському старостві. — Цікаві статистичні дані. — Кам'яничники і сторожі. — Як боротися з нещастям вломів.

Вчора, у середу 23. п. м., відбулася у городському старостві у Львові окрема конференція присвячена справі безпеки у львівських домах. На конференцію були запрошені представники власників кам'яниць, кам'яничних сторожів і преси. Від городського староства були присутні державні слідчого відділу, командант міста і і. Відкрив конференцію гор. староста д-р Клімун, який м. і. подав цікаву статистику вломів. І так касових вломів було: у 1929 р. — 29, у 1930 р. — 33, у 1931 — 31, у 1932 — 35. Крамничних вломів було у 1929 р. — 459, у 1930 — 361, у 1931 — 467, у 1932 — 508. Вломів до помешкань було у 1929 р. — 1865, 1930 — 1765, 1931 — 2110, 1932 — 1795. Щодо умовин безпеки у львівських домах, то гор. староста звернув увагу, що нпр. у варшаві сторожі домів є їхніми справжніми сторожами, слідкують за тим, — хто входить і виходить з будинку та взагалі цікавляться усім, що в будинку діється. Тимчасом у Львові функції сторожів обмежуються до позамітання дому та зачинювання і відчинювання вночі брами. Тому, що боротьба з вломниками є важка та вимагає активної співпраці всіх мешканців міста, староста відкликався до преси, щоб вона відповідно мобілізувала громадську опінію і співпрацювала при організації тієї боротьби.

У дискусії переважали взаємні закиди й претенсії домовласників і сторожів. Перші з них закидали сторожам, що вони не цікавляться спокоем службою, на яку глядять під кутом дарового помешкання, що не шанують авторитету своїх хлібодавців і т. д. Зновуж сторожі звертали увагу, що у Варшаві сторож може вижити з посади сторожа, а у Львові вони мусять шукати заробітку поза довіреною їм хатою, що вони живуть далеко від входової брами та здебільша в норах і т. д. Одні і другі безумовно казали правду... Командант поліції Франкевич жалівся на погане і недокладне ведення мельдункових книг, на нехті власників направляти замки у брамах, пивницях і стріхах, а гор. стар. Клімун заповів, що заборонить впускати гостей до ресторанів і шинків заднім входом та жадав від сторожів, щоб вони перед зачинюванням брами докладно переглядали всі закутки дому.

Вправді представники влади підкреслювали, як відрадний прояв, що скількість вломів у порівнянні з минулими роками не зростає, а проте близько 2 і пів тисячі вломів (касових, крамничних і помешканцевих) впродовж одного року у Львові — це великанська цифра, яка свідчить справді дуже сумно про стан безпеки мешканців міста та яка робить дійсно необхідною організовану боротьбу з цим лихом.

Поділ праці у новому Виділі НТШ.

Поклик до відновлення комісій.

Виділ НТШ, вибраний Загальними Зборами 20. XI. п. р., уконститувався на засіданні 23. п. м. ось як: Заст. голови — през. Володимир Дешич, секретар — д-р Роман Петельський, заст. секр. — д-р Василь Лев, касієр — дир. Володимир Ситалевич, заст. касієра — інж. Роман Сивиня, рефер. друкарні і переплетні — д-р Волод. Левицький, другий рефер. друкарні і переплетні — д-р Іван Конач, рефер. Книгарні — інж. Юліан Мудрак, рефер. культурно-істор. музею — д-р Михайло Волошин, рефер. Акад. Лох — д-р Кость Левицький, рефер. дому „Рілля Школи“ — д-р Станіслав Старосольський, рефер. Велодуї — інж. Євген Храпливий, рефер. Ілюстрації і делегат Історично-філософ. Секції — д-р Мiron Кордуба, заст. — д-р Микола Чуба-

тий, рефер. природ. музею і бактеріол.-інституту та делегат Математично-природоп. лікар. Секції — д-р Максим Музика, делегат Фільольогічної Секції — проф. Михайло Тершаковець, синдик Т-ва — д-р Кость Левицький.

Виділ склав наступні комісії: а) фінансову, до якої війшли пп. В. Ситалевич, д-р К. Левицький, д-р В. Левицький, інж. Ю. Мудрак і інж. Ю. Сенишин; б) для Акад. Дому: пп. К. Левицький, Ю. Мудрак і М. Тершаковець; в) видавничу комісію: пп. д-р В. Левицький і делегати всіх Секцій.

Виділ звернувся з проською до Істор.-філософ. секції спричинити відновлення комісії: правничої, статистичної та суспільних наук.

З діяльності Союзу Українських Адвокатів.

Правна порада для членів „Сільського Господаря“ у Стрию.

Делегатура СУА в Стрию порішила на своїй сесії для 8. XI. п. р., у відповідь на прохання Т-ва „Сільський Господар“ — філія в Стрию, дати безплатні правні поради членам „Сільського Господаря“ стрийського судового заїду в торгівлі, т. зв. що четверга, в такому порядку: членів членів СУА: д-р Гарасимів, д-р Дембівський, радн. Думня, мгр. Ерделберг, д-р Калуський, д-р Луженський, мгр. Охримович. Рівночасно відіслася делегатура до усіх

адвокатів членів СУА стрийської судової округи з проханням, уладити у своїх місцевостях такі самі правні поради, по порозумінні з існуючими на місцях організаціями „Сільського Господаря“. Це відноситься до міст: Волохін, Долиша, Рожнівці, Сколе, Журавно, Жидачів, Миколаїв і Медичинці. Кожна з тих місцевостей оповістить у своєму обсягу діляння, де і як відбуваються правні поради членам „Сільського Господаря“.

ОДОЛЬ
Паста до зубів!
чистить докладно зуби
і не нарушує емалі.

За океаном.

ПОСВЯЧЕННЯ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ НА ГОРІ МІСТА ДЖЕРИ СІТІ.

Не вважаючи на депресію, українська громада в Джері Сіті, Н. Дж., довершила історичного діла. Збудувала і віддала до прилюдного житку справді величавий будинок Українського Народного Дому на розі Фліт і Біверс Стріт, п'ять мінут ходу від славного бізнесового осередка, званого Файв Корнер. Парцелі обіймають пів міського квадрату (бл. 1/2) і дають змогу перемістити вільну площу на забавовий парк у самім середмісті.

Народний Дім, названий по англійськи „Українським Центром“, збудований з цегли, на переді має над салею поверх, призначений на школу, а сама салея є в наймодернішій стилі, з вигідною сценною. Будинок самий коштує 32.000 доларів. Будова довершена заходами комітету під проводом Григорія Звуська, Василя Гіля і інших.

Цільний тол святкового отворення мав на меті вказати присутнім понад 2.000 громадянам, що це підвалини для нашої будуччини яка спирається на покоління, роджені в Америці. Це означив у своїй патріотичній проповіді місцевий українсько-католицький парох, о. Володимир Лотович, що довершив чину посвячення, а також інші, свої і чужі бесідники, як гром. Володимир Вагнер, Гр. Звуськ, Роман Слободяк, п. Вагнер і т. д.

Спеціальний привіт прислав місцевий мейор міста Френк Гейт, що оправдав свою відсутність передвиборчою агітацією, а зате прислав свого заступника, комісара парків, Артура Паттертона, котрий виголосив довшу сердечну промову з побажанням від міської управи.

Таксамо висловили побажання відпоручники різних українських організацій, а крім того промовляли ще по англійськи Карло О'Браєн, бувший конгресмен і приятель українців, тепер високий повітовий урядовець, суддя Вовф, Френк Еггерс, суддя М'Гавера, який від себе зложив жертву за Нар. Дім у висоті 50 дол., адвокат С. Тарпальський, що зложив 100 дол. і ін. промовці.

Вокальну частину програми виконав хор ім. Лисенка під артистичною управою Андрія Гели. Цей хор співав також у часі чину посвячення та вклядання угольного каменя. При цій церемонії асистував відпоручник мейора.

Лад у доглядала умундурована „Січ“ з Джері Сіті і Ньюарку, в якій була окрема дівока чета в українських строях.

У часі збірки на салі, котра не могла помістити всіх учасників (половина прислухувалася програмі через мегафони знадвору) зложили присутні понад одинадцять соток доларів на докінчення будови дому, головню на викінчення сали прийняти під концертною салею.

Церемонії посвячення пригладіли тисячі громадян неукраїнців із сусідніх площ. Іх стянула туди оркестра, що грала в часі вмаршу січовиків.

УКРАЇНЕЦЬ У ФІЛІДЕЛЬФІ ВИБРАНИЙ ПОСЛОМ.

Послом з 19-ого дистрикту у Філадельфії до союму славу Пенсильванія в Геррисбургу вибраний українець п. Іван Малина.

УКРАЇНСЬКІ СТРОЇ ГОРОЮ.

Тисячі гостей подивлялись в Нью-Йорку українські блізки, в яких були убрані жінки, що подавали їм в готелі „Пенсильванія“ на балі „Ді Літ оф Модерн Клоб“. Минулого тижня виступили наші дівчата в українськими строями і танцями на балі французьких легіонерів у готелі „Воларф Асторія“. Дохід з обох відпри-ємств призначено для безробітних.

„Свобода“.

чи ви зложили ЛИСТОПАДОВИЙ ДАР УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ?

ЛІЖТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМ'ЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ УГА!

З природи й техніки.

Чудо техніки.

Там, де сходяться границі трьох держав: Франції, Німеччини і Швейцарії, між швейцарським містом Вазель і горішньо-альпським селом Кембс (у Франції) викінчили на дніх першу частину величезного каналу, який після свого цілковитого викінчення можна буде сміливо називати чудом техніки. Річ у рівнобіжному до Райну „Великому альпському каналі“, що довгий на 150 кілометрів має заступити дуже небезпечною водну комунікацію Райном між Базель і Штрасбургом, як також доставити води для 8 гідроелектричних загальної потужності 900 тисяч коней.

План цього каналу був виготовлений ще перед війною мілківським інженіром Рене Кехайном. Однак до його виконання не прийшло тому, що Швейцарія, Баденія і Альзатія-Льотарингія не могли погодитися між собою щодо експлуатації електричної енергії та щодо комунікації Райном. Доперва версайський трактат, на основі якого ціла Альзатія-Льотарингія перейшла у французькі руки, вирішив справу в цей спосіб, що Франція одержала право: анбудувати бічний канал, забрати для нього воду з Райну і стати власником електричної енергії. Німеччина зобов'язалася дати згоду на всі будови з правного боку Райну, які тільки будуть потрібні до будови велитеського каналу на лівому боці Райну. Зате Франція зобов'язалася заплатити за воду з німецької частини Райну (французько-німецька границя іде середньою Райну) і „інтернаціоналізувати“ плавбу новим каналом та не поборати за неї жодних оплат.

Будову цього величезного каналу поділили на 8 етапів, себто на стільки етапів, скільки має бути гідроелектричних. Цей канал має бути викінчений у 1970 р., будова першого етапу (від Базель до Кембс) тривала від весни 1923 р. до осені 1932 р. Цей перший етап будови каналу представляється в цей спосіб: між альпським селом Нойдорфом і баденським селом Мерктом анбудувати величезну таму. Канал відділюється від Райну пів кілометра вище цієї таму, тягнеться біля 7 кілометрів ліній (французьким) берегом Райну і вливається (як довго ще другий етап будови не скінчений) знову до Райну вище села Кембс. Таким чином канал омине дуже небезпечний іштайський поріг на Райні. Яких 2 і пів кілометра вище свого устя до Райну канал ділиться ще на дві частини (які сходяться безпосередньо перед устям знов разом): одну зі шлюзами для кораблів і другу, що доставляє води кембській електростанції. Ця електростанція має 6 генераторів по 33 тисячі коней потужності, себто разом 200 тисяч коней потужності.

Будову веде французьке „Товариство електричної енергії Райну“, яке розпоряджає капіталом 100 мільонів золотих. Однак першу таму виконали німецькі фірми (м. і. Зіменс) на кошти репарацій. При будові заняті є крім вищого технічного і бюрового персоналу 2.400 робітників з Італії і Югославії.

Блощині і людина.

Відомий дослідник галапосів Е. Ріаней розсвідив ближче, в який спосіб орієнтується блощина і що її приваблює. Отже близькість огрітих предметів викликає рух блощини; вони витягають свої ссавці і „пробують“ „мусати“. Голодні звірячка реагують на тепло сильніше. Н комнатній температурі 22—23 ступнів Цельсія людські пальці побуджують блощини з віддалі 4 сантиметрів

протягом півтора хвилини. Чим вища температура, тим більше рухливі ці людські галапоси. Також запах (волося) ділає на блощини, але алярмуючим і орієнтує чим чашником є для блощини підвищення температури біля їхньої добочки (чоловіка), а зміна нюху є тільки помічним засобом. Блощини лезуть радше по нерівних, шорстких поверхнях, а уминають гладких. Мокрих людей зовсім не чіпають.

Покликання Айнштайна.

Одного з найбільших сьогочасних фізиків-теоретиків, професора берлінського університету, Альберта Айнштайна, покликали на дніх на досмертнього директора школи математики і теоретичної фізики при ново-заложенім інституті для вищих студій у Нью-Йорку. Згаданий інститут закладений коштом 5 мільонів доларів, що їх зложили в 1930 році Люї Бамбергер і пани Фульд.

Літаючі вужі.

На островах індійсько-австралійського архіпелагу живуть на деревах три відмінні дуже оригінальних вужів, що вмють залізати з корони дерева на землю без найменшої шкоди для себе. Вони мають на боках свого тіла особливі прилади, які прилягають їм підчас вилізання на дерева, однак імовірно служать їм також до держання себе в повітрі підчас лету. Послідник Г. Гелігер відкрив на островах архіпелагу Бісмарка (на схід від острова „Нова Гвінея“, що лежить на північ від Австралії) четверту породу літаючого вужа, що має подібні прилади до літання. З обсервації Гелігера слідило, що цей вуж, живучи постійно на деревах висоти біля 20 метрів, залишає своє мешкання тільки повітряною дорогою. Підчас „лету“ тіло його випрямлене немов дрючок. Мабуть маємо тут до діла радше зі скоком в долину цього вужа, а не летом в дослівному значінні. В кожному випадку інтересним є факт, що крім проживаючих на деревах земноводників і ссавців, як також крім інших мешкаючих на деревах гадів анімалися ще й вужі, що віддаються „літати“.

Бакціїл призначуються до ліків.

У берлінському інституті для заразливих недуг ім. Роберта Коха розсвідив лікар А. Фельдт, „загартування“ бактерій спірохетів на ліки. І так бакціїл „голодного тифу“ (*Febris recurrens*) у мишей виявилися загартуваннями на два ліки: сальварзан і сольганоль. Загартування на сальварзан тривало у нормальних мишей біля 10 тижнів, на сольганоль біля 19 місяців. Бакціїл сифілісу (*Spirochaeta pallida*) виявилися після перещиплення десяткові відповідно передатим підготовлених криликів загартуваннями на протяг 14 місяців і то на повільну мінімальну дозу сальварзану. На цій основі Фельдт припускає, що зростаюча відпорність спірохетів на терапевтичні засоби підчас недуги людини є м. і. спричинена їх загартуваннями, яке вони набули підчас дуже довгого лічення хемічними лічливими засобами.

Термометри з „червоною“ ртуттю.

Щоби вкешити влічливості термометру підчас некорисного освітлення, одна з туринських фабрик скляного приладдя пустила в продаж термометри, в яких нитка ртуті є сильно закрашена на червоно. Це червоне закрашення ртуті походить звідти, що в скляній верстві термометру, яка окружає тоненьку скляну rurку з ртуттю, знаходиться сильно закрашений на червоно поясочок, який для глядача відзеркалюється у стовпчику ртуті так, що вона видіється нам червоною. Самого червоного поясочка не бачимо тому, що він закритий від сторони глядача білою емаллю, а те, що бачимо, це тільки його образ в ртутнім зеркалі.

Д-р А. Л.

ПОЛІТИКИ СВЯРЯТЬСЯ.

На засіданні Ради Ліги Націй прийшло до гострої перепалки між представниками Китаю та Японії. Прийшло теж до перепалки між представником Ради і представником Рпонії.

Д-Р ЛЮТЕР ПРО БУДУЧИЙ НІМЕЦЬКИЙ УРЯД.

БЕРЛІН (ПАТ). На загальних зборах Союзу німецького промислу, торгівлі і гірництва в Дісельдорфі виголосив президент Державного Банку д-р Лютер промову, в якій підчеркнув м. ін. konieczність оперти будучий уряд Німеччини на широкі маси.

НОВИНКИ

— Українське Т-во Прихильників Мистецтва у Львові подає до відома, що відкриття виставки образів українських артистів малярів відбудеться 4-го грудня ц. р. в залах Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка, Львів, Чарнецького 24. П. п. 882 1-1

— Надзвичайні Загальні Збори „Кооперативи Український Театр“ у Львові відбудуться в неділю 27-го ц. м. в год. 5. попол. у доміви кооперативи, будинку Музичного Т-ва ім. Лисенка. На черзі дня зміна статуту та перевибір членів Надзірної Ради.

— З львівської опери. У п'ятницю 25. ц. м. у Великому Театрі у Львові виступить востанній раз славетний тенор Державної Опери у Відні Альфред Пікавер. Ставитимуть оперу „Паяци“, партнеркою Пікавера буде Марія Сокіл. Диригуватиме А. Должиський. — У неділю пополудні Марія Сокіл співатиме знову в опері „Кармен“ у партії Мікаелі. Диригуватиме Антін Рудницький.

— Дивний педагог — з фризійської машинкою. Під увагу Шкільної Кураторії. У селі Жоринських п. Домажир (пов. Городок) є вчитель Леслав Граф, який має досить дивні педагогічні методи. Чи то з дбайливості за гарну приписку своїх учнів, чи може з карно-дисциплінарних мотивів — орудує у школі фризійською машинкою. І так напр. свого учня з III. кл. нар. шкіл Дмитра Гнипа, силоміць обстриг машинкою ч. 1 (т. зв. „нулькою“) в той спосіб, що вистриг йому через середину голови смугу волосся і так на сміх пустив дитину до дому. Колиж обурений батько заявив учителеві, що скаже відфотографувати дитину і розголосить справу, вчитель мерщій закликав хлопця до школи, казав іншим дітям тримати його та знову силоміць обстриг решту волосся... Не знаємо ближчої причини його диковинного „жарту“, але сумніваємося, чи яканебудь причина може його виправдати. В усьому разі такі „педагогічні методи“ не здійнують ані пошани учителів на селі ані не збільшують його авторитету серед сандих школярів.

— Ревізії й арешти у Станіславівщині. В багатьох місцевостях станіславівського повіту розкинено летючки ОУН., які торкаються листопадних роковин. У зв'язку з цим поліція перевела цілу низку ревізій у Боднарів, Угринові Долишнім, Стриганнях, Павелчі, Побережі і Тязові. Арештували і відвезли до повітової команди поліції Саса Василя з Павелча і Ярослава Пірамовича зі Стриганець.

— Вистава УФОТО в Перемишлі. Українське Фотографічне Т-во у Львові влаштовує у Перемишлі фотографічну виставу: „Львів у світліні“. Вистава буде приміщена в залах „Української Бесіди“ і триватиме від 27. листопада до 4. грудня 1932. Відкриття в неділю 27. ц. м. в год. 5-й вечором. Організацією вистави займається філія Т-ва „Плай“.

— Нова польська парохія у Львові. До 17-и римо-католицьких парохій у Львові приходиться ще одна, яку утворюють через поділ парохії св. Миколая, що обіймає територію майже цілої Стрийської ділянки, на дві частини. До нової парохії належатиме римо-католицьке населення горішньої частини Стрийської ділянки. Формальний поділ парохії св. Миколая переведуть — як читаємо в польській пресі — ок. 15. лютого 1933. На території горішньої частини Стрийської ділянки істнує тепер невеличкий костел св. Софії, а крім цього викінчують будову великого костела враз із монастирем Кармелітів (що втікли з Іспанії) на Пересенківці. Застановляються теж над будовою костела на терені нинішньої трамвайової петлі на перехресті вулиць Дяерницького і св. Софії, або в іншому місці. Котрий з тих костелів буде парохіальним для новоутвореної парохії, ще не знати. Нону парохія обіймають у своє посідання оо. Місionarі, що мають свій осідок при вул. Дяерницького.

— Польський пам'ятник у честь полягалих відкрили святочно 20. ц. м. у Рісні Польській біля Львова при співучасті визначних представників влади і численних делегацій. На пам'ятнику виставлено всієї польської з Рісни Польської.

Фотографія, вислана через радіо до Польщі, допомогла в арештуванні.

НЬЮ-ЙОРК. 5. листопада (Вл. кор.). Морис Кович, який підробив у Польщі чеків ліній Куварда на 21.300 дол., потрапив в руки поліції при Саратога евно в Брукліні лише завдяки фотографії, висланій поліцією через радіо до Польщі, щоб ствердити його тотожність. Кович приїхав, що він помагав робити плити для підроблювання подорожніх чеків, які випущено в кількох містах у Польщі. Перед тижнем він вернувся до Америки, але поліція вже мала вістки

з поліції в Катовицях, що його там пошукують. Коли бруклінська поліція вислала фотографію і дістала відповідь, що саме за таким чоловіком катовицька поліція шукає, його зараз арештували детективи. При трусі в помешканні Ковича поліція знайшла теж морфін і за те він стане перед поліційним судом, за підроблювання чеків він стане перед судом у Польщі, куди його мають видати.

Студентські справи.

АНКЕТА В СПРАВІ ОТУД. ХАРЧІВНИ.

В неділю 20. ц. м. відбулася в Академічній Домі студентська анкета у справі студ. харчівни. Стверджено, що велика частина українського студентства харчується в чужих кухнях, які, одержуючи поважні субвенції асовії, дають їм харчі по цінах нижчих від власних коштів. Українське студентське харчівни удержується виключно з власних фондів і тому ціни харчів у порівнянні з іншими студентськими в нія дорожчі. В дискусії над теперішнім станом кухні стверджено, що лише тоді можна усе-решті загрознати сталі в кухні й обмилити ціни харчів, якщо всі студенти будуть харчуватися у своїй харчівні і випенять їй постійну фреквенцію. Стверджено дальше, що студентська харчівна як осередок стичності і товариського спілкування має для цілості українського студентства велике значіння. Вислідом цієї анкети було ухвалення резолюції, які провдїли анкету отже дорогою подали українському студентству на терені міста Львова до відома:

1) Українське студентське харчівни, як один з осередків сампомощі і товариського спілкування, має для ці-

лості українського студ. життя велике значіння і тому українське студентство у Львові мусить її удержувати не допущаючи до її ліквідації.

2) Тому закликаємо все українське студентство на терені міста Львова харчуватися виключно у своїй харчівні і цим способом через масову фреквенцію підтримати її істнування та одночасно забезпечити своїм неможливим товаришам (-кам) поміч у дешевому й добром харчі.

3) Тих студентів (ок), які легкодушно не будуть повинуватися цим постановам, потягнуть їхні студентські організації до строгої відповідальності.

Проказа вилічима.

ПОРТО АЛЛЕГРЕ (ПАТ). З Машією повідомляють, що д-р Маріно де Меллю винайшов лік проти прокази. В останній часі д-р Меллю вилічив своїм ліком кількох проказених.

БУНТ ВЯЗНІВ.

У в'язниці Аскергус в Осльо, вяді, що працівники в кухні, напали з розпаленими штаблями на в'язні. прислугу. Поліція злавала бунт. Сорос в'язнів перевезли до інших в'язниць.

СТАНІСЛАВІВ. (Робітничий університет. — Нимачинка) похити заслуженого громадянина. — Відбули концерту „Сурми“. Саме місто Станіславів дуже слабо організоване. При різних нагодах говориться, що у Станіславіві живе 15 тисяч українців, але того піле не можна догадатися: ані в такій українського життя, ані у взає-
дає збірної праці. Спеціально не дається відчувати тоді коли річ йде про матеріальну старіку кожної українців.
Значна частина людей матеріальної підготовки у

З друкарні Вид. Спілки «Літо» Львів. Ринок 10.